

KIADÓ HIVATAL:

Szikés Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyitási díj egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TARSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG.

Beliczey-ut 15. szám
hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem
adatnak vissza.

Salacz Ferencz.

Minden mozzanat az életben csak akkor bír igaz jelentőséggel, annak csak akkor van emlékezetes kiható ereje: ha erkölcsi tanúságot rejt magában; minden más mozzanat az életben, legyen az bármilyen nagy arányu, bármilyen csodálatos, legyen az örömteljes vagy a lelket megrázóan tragikus, ha ezen erkölcsi tanúság hiányzik belőle, akkor azon mozzanat csak a pusztá esemény színvonalára süllyed alá.

És ez áll úgy a nemzeti mint a társadalmi, valamint az egyéni életre is.

Az egyéni életben, a közpályán forgó embernél, ténykedésének, munkásságának és törekvéseinek sokszor változatos multjából csak azon mozzanatok érdemelnek figyelmet, elismerést és megemlékezést, melyekben erkölcsi eszme nyilatkozik meg. Nem az az élet jelentőségteljes, melynek sok az incidense, mely gazdag eseményekben, de erkölcsi motívumok nélkül s mely olyan mint a trombitások lármas zenéje, mely messze elhangzik bár, de egyetlen akkordja sem kelt visszhangot a halgató szívében: hanem, melynek lefolyása talán zajtalan, talán egy kis körönül nem terjed, de egységes és harmonikus, erkölcsi alapját a becsületesség, a fáradságtalan munkásság, az önzetlen köztevékenység és e téren való ernyedetlen kitartás képezik. Diogenes a kinikus hordójának homályánál több fényt szerzett nevének, mint Herostates Artenis templomának égő üszkeinél.

Abban az ünnepélyben, melyet a szarvasi takarékpénztár rendezett f. 16 4-én Salacz Ferencz vezérigazgatójának tiszteletére: sok a mi felemelő, a mi megnyugtató s ami erkölcsi tanúságot rejt magában.

Egyfelől egy ember, kinek bölcsője a társadalom demokratikus osztályában ringott, kinek már ifjúságában a létfenntartás küzdelme jutott osztályrészül, ki később családi összeköttetések, hálás pártolásnak örvendeni szokott családi hagyományok nélkül, önerejéből, egyedül tehetsége, szorgalma, munkássága és becsületessége által felküzdi magát a társadalmi elismerés legmagasabb fokára és kivívja magának az általános tiszteletet.

Mástelől, polgári erényekben egy gazdag közönség, mely midőn erkölcsi befolyásának termékenyítő hatása alatt a polgári érdemek legszebb gyümölcseit látja megérni, az érdemek hozzá méltó honorálása által nem fél erkölcsi sulyából veszíteni, hanem polgártársainak megnövekedett becsületét öndicsősége viszfényének tartva, átérzi a klasszikus mondást: hogy a társadalom olyan mint az ércz, annál inkább ellenáll az idő emészítő hatalmának, minél több nemes elemet foglal magában.

A megélhetésnek, a vagyón szerzésnek, a magasra törő stréber kapaszkodásnak van száz és száz féle módja, melyek előbb vagy utóbb célhoz vezethetnek, de abban a pantheonban, melyet a társadalom érdemes polgárainak jutalmazására a becsület köveiből emel, csak egy

uton lehet bejutni s ez: a becsületesség, az önzetlen tisztesség s a társadalom elismerésére méltó erények és érdemek.

Salacz Ferencz ezen az uton át foglalt helyet a társadalom pantheonjában. Az erénynek kiváltsága az, hogy mást nem kíván, mit tőle megtagadni nem lehet: a tiszteletet.

Salacz Ferencz mielőtt munkás életének Szarvason irányt szabott volna, hazáját önfeláldozása által mint serdülő ifju a csatamezőn is szolgálta. A szabadság harci riadója őt is magával sodorja a csaták tűzébe s a vánczi csatából már a tűzér hadnagyú bojttal diszítve kerül ki. Az áruló megadás szomorú napján Világosnál, az ő kezeiből is kihull a fegyver, békóba szorítatják a honszerelm lelkesedése s ő mint fogoly internáltatik Aradra. Itt besorozák őt osztrák közbakának, lemasiroztatják Olaszországba: Majland, Bergamó, Verona és Velenczében majd három évet tölt el katonai szolgálatban.

A nemzet honszerelme és hálája majd mindenütt oszlopot emelt a szabadságharczban elvérzett hainak emlékére, méltó, hogy a hazafiai erényeket ápoló társadalom babérkoszorut fonjon azoknak homloka körül, kiket az isteni gondviselés a nemzetet emészítő harcokból élő és oktató tanúságul a haza javára megmentett.

Olaszországból hazaszabadulván, őt is azon megtiszteltetés érte, hogy hazafias érzései személyével együtt csendőri felügyelet alatt tartattak. Mint volt honvédtiszt a Back rendszer alatt a közügyek terén alkalmazást nem kaphatott; a Schmerling kormány alatt megyei esküdte történt kinevezését nem fogadja el, hanem megnyitja ügyvédi irodáját.

A 60-as években már, midőn a politikai lidereznymás megszűnik, Salacz Ferenczet Szarvason találjuk virágzó ügyvédi irodájának élén. Az 1869., 70 és 71-es években a szarvasi társadalom különféle tényezők miatt tele volt convulsiókkal s az ezekből származó visszavonások és viszálykodások a közügyek kívánatos fejlődését egyidőre megbénították. Nem csak a város, de a megye közönségének részéről is, mely törvényhatósági gyűlésein befáradt a szarvasi ügyek rendezésébe, általános volt az óhaj: hogy a főszolgabírói hivatal Salacz Ferencz vállalná el. Az ő egyéniségében, az ő népszerűségében látta mindenki garantiáját a háborgó kedélyek megcsillapodásának s a közügyek békés fejlődésének. És ő enged a közbizalomnak; ott hagyja dusan jövedelmező ügyvédi irodáját és elvállalja a szerény javadalmazású főszolgabírói hivatalt.

Mint főszolgabíró 19 évig működött nem ritkán válságos körülmények között, de mindig polgártársainak és városának hasznára. Hivatalában erély és igazság szeretet, tapasztalaton alapuló életbölcesség, higgadság, merséklet és türelem jellemezték őt. Népeinek valóságos atyja, türelmetlenséget nem ismerő ingyenes tanácsadója volt.

Főszolgabírosága idejében dultak a nagy árvizek, melyek alatt két ízben mentette meg

nagy veszedelemtől Szarvas városát. Először 1879-ben, midőn a Tisza az u. n. Mirhó gátnál áttört és feltartóztatlanul ömlött P.-Póig. Éjjel hozta a futár a kormánybiztos szigorú rendeletét, hogy a főszolgabíró a halásztelki és kákai gátakat azonnal vágassa át. Salacz Ferencz inkább leköszön főszolgabírói hivataláról, de a rendeletnek nem engedelmeskedik; tudatja egyidejűleg a kormány biztossal, hogy a gátakat nem csak hogy nem metszeti át, hanem ha kell: ezen szándékot népeinek ezreivel fogja megakadályozni. A gátak nem vágtak el és Szarvas városa megmenekült a legnagyobb katasztrófától, mi akkor érhetne volna. Csongrád vármegye, mely akkor szintén veszélyeztetve volt, alispánja vezetése mellett küldöttség által fejezte ki köszönetét Salacz Ferencznek, bátor és erélyes eljárásáért.

Másodszor 1881-ben, midőn Gyománál a kormánybiztos elvágatta a gátat s a vizár elborította Endrőd és Szarvas határának jelentékeny részét. Salacz Ferencz a mezőberényi országnál rögtönzött gáttal fogatta fel a tóduló árt, Szarvas városa körül pedig 2000 ember odaadó munkájával 48 óra alatt körgátat huzatott. Elkor érkezett Beliczay István főispán rendelete, hogy a mezőberényi gát haladéktalanul átvágandó, mert különben Endrőd és Gyoma községeket elborítja és elsodorja az ár. A legváltóságosabb helyzet, melyben ember kerülhet, midőn egyetlen egy intézkedése vagy nem intézkedése által virágzó községek sorsa forog kockán. Salacz Ferencz jól ismeri a helyi viszonyokat, nem vágatja el a mezőberényi gátat. Neki lett igaza; Endrőd és Gyoma megmenekült, a veszedelem megszűnt. Salacz Ferencz nem csak a főispántól, de a minisztertől is dicséretet és elismerést nyert.

De nemcsak nehéz idők válságos helyzetében, hanem a csendes munkálódás zajtalan napjaiban is szívén hordta városunk lakosságának érdekeit. Korán belátta, hogy a nép felvirágzásának legbiztosabb tényezője: a vagyonosodás. Ezért az ő kezdeményezésére történtek azok a colossalis birtok-szerzések, melyeknek révén a mi népünk az egész országban ismeretes. Ő közvetíti az 5000 holdas kákai, a 3000 holdas szörhalmi, az 1300 holdas csabacsüdi földvétel. Közvetíti pedig a legelőnyösebb feltételek mellett — teljesen önzetlenül.

Az egyénisége iránt nyilvánuló köztiszteltet és közbizalom őt juttatja majd minden egyesület és intézmények vezérszerépre. Elnöke lesz a 70-es években a regale közbirtokosságnak, melynek szerényen folyó jövedelmét annyira fokozta, hogy 11 évi elnöksége alatt több mint 200,000 frt osztott lakosság között — tiszta jövedelem gyanánt.

Elnöke lesz a casinónak, népkörnek, polgári körnek, az iparoskörnek, hitközségének és a politikai pártnak, melyhez meggyőződése szerint tartozik. Mit jelent ez a bizalom egyebet, mint azt az erkölcsi erőt, melyhez az ő egyéniségének tiszteletére méltó tulajdona; azt

az erkölcsi erőt, mely kisugárzása által mint a nap, mindent mi hatása alá esik: nevel és fejleszt.

Neve varázsának hatása alatt választja a szarvasi takarékpénztár is: ezelőtt 25 évvel vezérigazgatójává. Vasington az északamerikai szabadságharc hőse és később a köztársaság elnöke már csendes elvonultságban élt, midőn hírtett, hogy Franciaország háborút izen az egyesült államoknak. Ekkor Adams elnök így ír Vasingtonnak: „Okvetlen szükségünk van ön nevére, engedje azt át nekünk, több erő rejlik abban, mint egy némely seregben.”

Egy pénzügyi intézetnek kétszeresen van szüksége olyan névre, melyhez bizalom fűződik. Salacz Ferencz neve pedig nemcsak bizalmat, hanem kötelességérzettel áthatott munkásságot is jelent.

Egy tengeri hajó utasait vihar lepi meg. A bős hullámok tajtékzó dühe halálos félelembe ejti az utasokat. Csak egy kis fiú, a kormányos fia az, ki mit sem látszik törődni a vészszel és nyugodtan folytatja játékait. Midőn megkérdezik, miért nem félsz? — bátran feleli: nem félek, mert atyám kezében van a kormány. A mi népünk is bizalommal viseltetik a szarvasi takarékpénztár iránt, nem félti azt az élet százféle hullámának esélyeitől, mert Salacz Ferencz kezében van a kormány.

Az erény tulajdonsága, hogy mint a gyémánt, ellenáll az idő átalakító hatalmának. — Salacz Ferencz ahhoz a közbizalomhoz, melyhez férfi korának delén jutott s mely legszebb adomány, mit szabad polgárok polgártársuknak adhatnak — mind végig hű maradt; nem változva meg sem modorában, sem életmódjában, sem polgárhoz illő egyszerűségében; nem térve el egy pillanatra sem egyéniségének ama fő jellemvonásaitól, melyek munkás és becsületes életét mindenkoron irányozták.

Exegit monumentum aere perennius. Az ő neve és érdemei kiváló helyet foglalnak el városunk és társadalmunk történetében. Emlékét meg fogja őrizni az erkölcsi tanulság hatalmas ereje. Non coronabitur, nisi qui legitime certaverit.

Szirmay L. Árpád.

Takarékpénztári közgyűlés.

(Salacz Ferencz jubileuma)

A „Szarvasi Takarékpénztár“ folyó hó 4-én csütörtökön délelőtt 10 órakor tartotta meg 28-ik évi rendes közgyűlését, melynek lefolyásában, amennyiben a napirend az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentéseinek és indítványainak elfogadásával simán s röviden letárgyalta, különösen azon meghatározó jelenet érdemel megemlékezést, melyben a közgyűlés a közügyek szolgálatában s a szarvasi takarékpénztár felvirágoztatása körül kiválóan gazdag érdemeket szerzett igazgató Salacz Ferencz úr iránt köztisztelő, szeretettel és elismeréssel nyilvánította, takarékpénztári igazgatóságának negyedszázados betöltése alkalmából.

Dancs Béla, városunk érdemes elsőjegyzője s a takarékpénztár alelnöke nyitotta meg a közgyűlést. Mindenekelőtt — ugymond — szomorúan kell jelentenem, hogy Nsgs. Haviár Dániel elnök ur betegsége miatt a gyűlésen nem vehet részt s így az alapszabályok értelmében a közgyűlés vezetése az én kötelességem. Miután meggyőződést szereztem az iránt, hogy ezen gyűlésre a meghívó szabályszerűleg minden részvényesnek megküldetett s a gyűlés megtartása „Szarvasi Lapokban“ is meg lett hirdetve, annak jelentése mellett, hogy az 1895. évi mérleg a törvényszék által jóváhagyatott s a múlt közgyűlés jegyzőkönyvében foglalt határozatok pontosan végrehajtottak, amennyiben a gyűlésen 70 részvényes 547 részvényt van

képviselve s így a gyűlés határozatképes, azt megnyitottnak nyilvánítottam. A tárgysorozat megkezdése előtt én vagyok az a szerencsés, akinek alkalma van a részvényesek szeretetének, nagyrabecsülésének, bizalmának érzelmeit nyilvánítani az intézet igazgatója iránt, aki ma 25 évét töltötte be ezen állásában. Nyitott könyv az ő 25 éves működése, amelyből meggyőződhetik bárki, hogy az ő figyelmessége, szorgalma, kitűzött módszere, pontossága és gyors elintézési képessége emelte az intézetet ily virágzó állapotba, a melyben ma van. Köztudomású dolog, hogy nem sok oly takarékpénztár van a hazában, amely oly biztos alappal bírna, mint a miénk. Szerencsés választás volt őt a pénztárhoz vezérnek megnyerni. Az ő erélyének, lelkiismeretességének s buzgóságának köszönhetjük intézetünk jó nevét. Kivánom, hogy a mindenható Isten éltesse s tartja meg őt intézetünknek még nagyon sokáig.

Miután a tárgysorozat első pontját illetőleg intézkedett a közgyűlés s a jegyzőkönyv hitelesítésére Konthúr József és Áchim Ádám részvényesek kérétek fel, következett a napirend második pontja „Salacz Ferencz vezérigazgatónak a közgyűlés napján betöltött negyedszázados igazgatói működése alkalmából a társaság által teendő alapítvány tárgyában a részvényesek köréből benyújtott indítvány tárgyalása.”

A tárgyalást megelőzőleg lelepleztetett az igazgatónak Veres Gusztáv festész által művésziileg kiállított olajfestésű mellképe, Nagyt. Áchim Ádám kérdeműlt ev. esperes s részvényes következő beszéde mellett: Mélyen tisztelt közgyűlés! A napirend ezen pontja előtt engedtessek meg nekem, hogy a vezérigazgatónak negyedszázados működése alkalmából rövid megemlékezést tétel becses türelméket igénybe vegyem. Egy pénzügyintézetnél igen fontos, igen nevezetes tényező az igazgató. Ő a pénzügyintézetnek lelke, éltető eleme, mozgató ereje. Az ő szeme, az ő keze, az ő belátása mindenütt nyilvánul. Minden ügy ő körül forog. A ki ilyen fontos, nagy felelősséggel járó szerepet kitarítván, híven, odaadással tölt be s minden körülmények és viszonyok között megelégedésre fényes eredménnyel számol be, érdemes a társulat elismerésére, hála-jára, nevének megörökítésére. Ilyennek ismerek én Salacz Ferenczet a szarvasi takarékpénztár igazgatóját. Az igazgatóság és felügyelőbizottság helyénvalónak látta előzetes megbízatás nélkül is, — eltérve a mai kornak ama szokásától, hogy érdemei csupán jegyzőkönyvi elismerésben örökítenek meg, — hogy arcképe intézetünk számára lefestessék. Az igazgató úr érdemeinek elismeréséül az arcképet Veres Gusztáv festész művészi kivitelében ezennel bemutatom. (A lepel lehull). Adja az ég, hogy személyesítője társadalmunk, városunk, járásunk s különösen pénzügyintézetünk javán még soká fáradozhassék.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után az ünnepelt meghatottan köszönte meg eme nem remélt ünnepélyes kitüntetést, miután biztosította a közgyűlést, hogy mint eddig úgy ezután is egszentebb és legkedvesebb kötelességének fogja ismerni a társulat érdekeit szolgálni, továbbra is ajánlta magát a részvényesek szíves jóindulatába.

Ezután felolvastatott s lelkesedéssel egyhangulag elfogadtatott az igazgatósághoz január 28-án benyújtott következő indítvány:

Társaságunk vezérigazgatója Salacz Ferencz úr márczius 4-ikén tölti be érdemdús igazgatói működésének negyedszázados évfordulóját. Ezenel indítványozzuk, miszerint társaságunkra nézve is oly jeles és örvendetes e napon, — midőn különben is közgyűlésünket tartandjuk — vezérigazgató ur hervadhatlan érdemei a közgyűlési jegyzőkönyvbe foglaltassanak. Indítványozzuk különösen, miszerint mondja ki a köz-

gyűlés, hogy őszinte tisztelőfének és hála-jára jeléül vezérigazgatónak nevét és emlékét megörökíteni óhajtja. Egy legalább is kétezer koronás alapítványt létesít, mely alapítvány minden időközön át „Salacz Ferencz igazgató“ nevét viselje. Mondja ki a közgyűlés, hogy ennek az alapítványnak kamatai „Salacz Ferencz igazgató“ nevének megemlékezésével minden esztendőben, márcz. 4-én, az igazgatóság által kifiztessenek. Az alapítvány kamata adassék át az igazgatóság által esetenként oly szarvasi illetőségű ifjú vagy nő részére, ki a felsőbb kereskedelmi iskolákon végzi tanulmányait, szegénysorsú és magaviselete őt ezen ösztöndíjra érdemesíti. Az ösztöndíj elnyerésére hirdessen az igazgatóság évenként január hónapban pályázatot. Ha megfelelő kérvény valamely évben be nem érkezne, az esedékessé váit kamatok tőkésítenek, a következő évi ösztöndíj szaporítására fordítassanak.

Az igazgató iránt érzett tiszteletnyilvánításnak méltó folytatása, befejezése volt ama fényes bankett, mely az „Árpád szálloda“ nagytermében lett megtartva s amelyen kétszáznál többen vettek részt. Kedélyes hangulatban s talpraesett tősztokban nem volt hiány. Legelső helyen ki kell emelnünk Főt. Szirmay L. Árpád úrnak, a róm. kat. egyház nagyműveltségű plébánosának ékes szavakkal s gazdag tartalommal elmondott felköszöntőjét, utána pedig gróf Bolza Géza urnak a „Szentandrási takarékpénztár“ elnökének szívélyes üdvözlését. Az ünnepeltnek többszöri felszólalása mellett tősztozott még Darabos Sándor szentandrási ev. ref. lelkész. Dr. Kreszmárik János főszolgabíró, Benka Gyula főgymn. igazgató, Dr. Szemző Gyula ügyvéd s Kollár Lajos telekkönyvvezető. Vacsora után a fiatalság tánczra perdült. A jó hangulat bizonyosságául elég legyen megemlíteni azon körülményt, hogy a banketten levők legnagyobb része másnap ment haza.

Ujdonságok.

— Az új főispán. Salacz Ferencz, tkpénztári vezérigazgatónak igazán fényes, nagy lelkesedés mellett lefolyt jubileumi ünnepélyén osztatlan tetszésben részesült az ünnepeltnek azon indítványa, hogy a megjelent háromszázötven éves közönség kiáltja ki Békés vármegye főispánjának városunk közbecsülésében, közszereplésében álló polgárát Bolza Géza gróft. Hogy milyen jól tud az ünnepelt a szívekből olvasni, s a titkon élő vágyának utat adni, bizonyítja az a szűnni nem akaró tetszés, mely indítványára kitört, s melynek csak visszhangjaként kiáltjuk mi s hisszük, hogy velünk a vármegye közönsége is: Éljen Bolza Géza gróf, Békés vármegye új főispánja!

— Az új templom felszentése. A helybeli ág. h. ev. egyház gazdasági bizottsága legutóbb tartott ülésében elhatározta, hogy az új temploma felszentelésének ünnepélyét, s azzal kapcsolatban választandó új papjának beigtatását f. évi június 13-án vagyis Szt. Háromság vasárnapján fogja megtartani.

— A főgymnasium köréből. A helybeli főgymn. tanári kara f. hó 1-én tartotta február havára vonatkozó havi értekezletét, melyen a tanulók magaviselete és tanulási előmeneteléről fölött tartott szemlén kívül a szokásos farsangi szünet idejéül folyó hó másodikán délutánját és folyó hó 3-ikát tűzte ki. — Ugyancsak megállapodott abban, hogy a folyó tanév második harmadát e hó végén fejezi ugyan be, de az értesítőkét csak a husvétii szünet kezdőnapján osztja ki a tanulók között. Bónka Gyula, igazgató, jelentést tett arról is, hogy a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium megküldte a helybeli kir. adóhivatalhoz a tanári kar egyes tagjainak teljes fizetése alapján kiszabott és 12 havi részletben fizetendő nyugdíjütlek kimutatását.

— A kondorosi 3-ik kaszinó estély márcz. 1-én volt megtartva s jól sikerült. Jelen volt urhölgyek: Bella Imréné, Baross Istvánné, Borsod Józsefné, Fekete Miklósné, Jánosy Gézáné, Keviczky Lászlóné, Privler P. né, Vértessy Sándorné (Balassa Gyarmat), Bella Erzsike és Aranka, Fülöp Annuska, Bajesy Ilona, Vértessy Hedvig. A farsang így a maga rendjén véget ért.

— **Halálozás.** Liska János főgymn. tanárt és családját fájdalmas vesztés érte f. hó 1-én kis fiának, Dezsőnek; váratlan elhunytával. — A mélyen megszorodott szülőknek szolgáljon vigaszul Isten akaratában való megnyugvásuk, s az az őszinte részvét, mely irántuk gyászestük alkalmából oly általánosan nyilvánult. A halálesetről a következő gyászjelentést vettük: Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentjük úgy a magunk, mint számos rokonunk nevében a kedves fiúnak, édes testvérkének, szeretett unokának Liska Dezsőnek f. évi márcz hó 1-én hajnali 4 órakor, élete 19-ik havában rövid, kinos szenvedés után bekövetkezett halálát. Hült teteme f. évi márcz hó 2-án kedden d. u. 3 órakor fog az ág. h. ev. egyház szertartása szerint örök nyugalomra kísértetni. A szeretet anyaga lebegjen hamvai felett s adjon neki örök békeséget, csendes nyugodalmat. Szarvas 1897. márcz 1. Ifj. Liska János és neje Sziráczki Irén szülők és gyermeük Irénke. Liska János és neje Roszjarovics Erzsébet, Sziráczky János és neje Koren Lujza nagyszülők.

— **Bizottsági ülés.** A békési egyházmegyei özvegy-árva-intézeti bizottság Vörös József, esperes, és Havári Dániel, esperességi felügyelő elnökök mellett f. hó 3-án Szarvason ülést tartott, melynek fő tárgyát új pénztáros választása képezte, amennyiben Csere m á k Kálmán, lőkész, kit a bizottság e tisztra főlkért, azt nem volt hajlandó elvállalni. — Helyette a bizottság Placskó István, szarvasi lelkeszt választotta meg pénztárosul a legközelebbi egyházmegyei gyűlésig. — A pénztáros mellé az alapszabályok értelmében egy háromtagú ellenőrző bizottságot is választott a bizottság és pedig Áchim Ádám úr, esperes elnökök mellett Sriráczy János és Moravcsik József tanítókat. Az új pénztáros már megkezdte működését, amennyiben a f. h. 4-én B. Csabán tartott bizottsági ülésen átvette úgy a készpénzt, mint a könyveket, amit az érdekelt tagok és feleknek ezennel ez uton is tudomására hozunk.

— **Számvizsgálat.** A kondorosi ev. egyház 1896-ik évi gondnoki számadásának megvizsgálását márcz 4-én eszközölte a kiküldött bizottság.

— **A járási uti bizottság** folyó hó 17-én d. a. 9 órakor a járási főszolgabíró hivatalos helyiségében ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. 1845/95 sz. alapítási rendelet a bizottság újonnan megválasztott tagjai tárgyában. 2. A jövő évi költségvetés megállapítása. 3. A múlt évi zárszámadások megvizsgálása. 4. Kondorosi község kérvénye 249 frt 60 krnak pallózás céljaira való kiutalása tárgyában.

— **Katonai lóvásár** lesz folyó hó 11-én városunkban. Felvezethetők 4—8 éves lovak, melyek legalább 158 cméter magasságúak.

— **Meghívás.** A kondorosi ev. egyház márcz 14-én tartja közgyűlését, melyen az évi költségelirányzat, a szabályrendelet lesz megerősítve, a leltár bemutatva s a gondnoki számadás felülvizsgálva. Az egyháznak minden adófizetője szavazati joggal bír a közgyűlésen.

— **Jótevény főúr.** Károlyi Tibor gróf a nagyszénási ág. hitv. ev. egyházközségnek temploma felépítésére százezer falitégla ajándékozott.

— **Köszönetnyilvánítás.** A főgymnásiumi Vajda-önképzőkör febr. 27-ki hangversenyének rendező bizottsága kedves kötelességének tartja ez uton is kifejezni hálás köszönetét a közreműködők szíves fáradozásukért, nevezetesen Adám y Rezső tanár urnak, a ki fáradozó, szakavatott működésével, Benka Ilona, Borsits Mariska, Lavatka Ilona és Mihály Melán kisasszonyoknak, valamint Fertig Alajos tanár úrnak, kik köztesben részestül ének- és zeneszámakkal gazdagították a koncert műsorát. Nemkülönböztetve köszönettel tartozunk a nagy közönségnek, mely szépszámu megjelenésével és kegyes felülfizetésével az est anyagi sikerét létrehozta. Az összes bevétel 207 frt 25 kr., kiadás 23 frt 54 kr., így a tanulói segélyegylet alapjának javára 183 frt 71 krt adhattunk. Felülfizettek: Mikolay Mihály 46 frt, Chovan Károly, Medveczky József, Rídegh János 2—2 frt, Havári Gyula 1 frt 80 kr, Slajchó Mihály 1 frt 70 kr, Kazinczy Kamillo 1 frt 40 kr, Ponyiczky Máté, Popják 1 frt 20 kr, Sterbecz Gábor 1 frt 10 kr, Danes Béla, Horváth Dezsőné, Bielek Zoltán, dr. Déri Henrik, Áchim Ádám, Nemini, Kmetz Mihály, Grabenhofer János 1—1 frt, Valentinyi Jenő, Salacz Józsefné, Papp István 80—80 kr, dr. Sziráczky János 70 kr, Balla, Neumann Jenő, Mocsikó József, Margócsy Gyula, Delhányi Zsigmond, Bakay Sándor, Vitéz Lajosné, Eszes Mihályné, Fischer Sándor, Ponyiczky Györgyné, Udvardy Sándor 40—40 kr, Csernák, Kresmárik Jánosné 20—20 kr, Borsits Ignác 10 kr.

— **Lopás a népkertben.** A népkertből folyó hó 1 és 2-ika közötti éjjel ismeretlen tettesek 1000 drb gyökerez, Ripária fásoltású szőlővesszőt loptak el. A nyomok bizonyítják, hogy a tolvajok zsákokba csoma-

golták a vesszőket, s azután csónakon hordták el a népkertből. Nem lehetetlen, hogy idegen községbeliek a tettesek. Tavaly ősszel szintén elvittek 200—300 darabot ilyen módon. Ideje lenne, hogy a népkertben egyszer már alkalmazzanak őrt, mert ilyen körülmények között a népkertben nagy károk történhetnek.

— **Új adókönyvecske.** Az adófizetők régóta panaszkodnak, hogy annyi adókönyvecskével látják el őket, hogy annak se szere se száma. A képviselőtestület ezen segítő megbizta Gólián Soma adóügyi jegyzőt, hogy egy oly adókönyvmintát dolgozzon ki, melybe az összes adók bejegyezhetők legyenek. A minta elkészült a tanács azt elfogadta, s most 6000 példányban a nyomdában megrendeltetett.

— **Kik a község iparosai és szállítói?** A tanács határozata folytán a városi lakatos munkák Blaskó Istvánnak, az asztalos munkák Csizsár Bélának, a kovácsmunkák Oszterland Józsefnek, a kerégyártó munkák Ifj. Vostyár Sámuelnek, a kötélgyártó munkák K. Szabó Lajosnak, a könyvkötő munkák öv. Müller Károlynak, az íródszerek és nyomtatványok szállítása Szikes Antal és Sámuel Adolfnak együttesen, a faanyagok szállítása Robicsék Károlynak, a bolti cikkek szállítása a petróleumot kivéve Nyácsik Soma utódának adatott ki. A petróleumot a község saját maga fogja közvetlenül beszerezni.

— **Raktárépítés.** A Szarvasi Takarékpénztár a nagy termény és áruaktár felépítését márcz 20-án délelőtt 11 órakor fogja vállalatba kiadni, úgy, hogy az új 24000 m. m. befogadási képességű raktár építés aratás előtt teljesen befejezendő lesz.

Hivatalos közlöny.

2469

1897-ikt.

Szarvas előljárótól.

Hirdetmény.

Közhirre tételik, hogy a folyó évi ujonczállítás Szarvason ápril. 2-ától 7-éig terjedő idő alatt fog megejtetni. Ez ujonczállításra az 1876, 1875. és 1874. években született hadkötelesek vannak felhiva a következő sorrendben:

Ápril 2. Öcsöd és kondoros mind a három korosztálya.

Ápril 3. Szentandrás mind a három korosztálya.

Ápril 5. Szarvas első korosztálya 1—250 sorszámig.

Ápril 6. Szarvas első korosztálya 251 — végig és a második korosztály egészben.

Ápril 7. Szarvas harmadik korosztálya egészben és az idegenek.

A hadkötelesek és czekek a keresetképeség tekintetéből megvizsgálandó férfirokonai is kötelesek a sorozó bizottság előtt, amely napoként reggeli 8 órakor kezdi meg működését idejekorán és tisztán megjelenni.

Szarvas, 1897. márcz 6.

Az előjárók nevében:

SALACZ JÓZSEF,
jegyző.

A diákok hangversenye.

Nehéz dolog akkor kritikát írni, mikor nincs hozzá semmi kedv. — csak „muszáj”; nehéz dolog fejet nem hajtani azon felfogás. — helyesebben mondva balfelét előtt, — mely szerint egy koncertet, s annak egyes számait az igazság zsínórmértékével mérnünk nem szabad, mihelyest a czégen e szavak állanak: „Jó t é k o n y c z é l.” Nem szabad kifogásolni, csak dicsérni!

— Az ember ilyenkor mindig bizonyos korlátok között van szorítva az írásnál, melyek a megfigyelések közlését egyik avagy másik oldalról szűkebb határok közé szorítják. Pedig ott pajzánkodik a malitia daemona az ember tolla hegye körül. Akárhányszor csak a véletlen az, mely megóv némely szereplőt attól, hogy oda nem ír az ember a kritikába a helyett, hogy: „szépen dalolt,” valami olyast, amiért még a ludak is utána gágognának az utcán a kritikuskak.

A diák koncerttel szemben a fenti indokokon felül korlátozzák az embert az igazság meztelen kimondásában még az ifjúkori reminiscenciák is.

Emlékezem reá tisztán. Negyedéves gymnasista voltam. Akkor léptem fel concerten először. Chopin „Es dur” valso-át játszottam; megtapsoltak. A lapok hozták harmadnap, hogy „szép technikával, s meglepően kifejezés teljes módon adtam elő a számot.” Én a lap-számot évekig kedves emlékként tartogattam, elolvastam százszor, s még ma is. — midőn már a gyermekes becsvágy, hiúság nem duzzasztja keblemet, — kellemes gondolatok, s érzelmek lepnek el eisz diadalom emlékeiről.

Legyen az tehát másnak is osztályrésze!

Először számoljunk be a helygyekkel!

Benka Ilona k. a. nyitja meg a sort Fertig és Adám tanár urak kísérete mellett. Magándalt adott elő, a program nem mutatja, hogy kinek szerzeményét. Daczára annak, hogy a darab nem volt a legszerencsésebben megválasztva, — amennyiben az ének itt sohasem vitte a főszerepet, de mindig a kevésbé diskrét zongora s fuvola; és az ily accompanement a legkevésbé alkalmas a nuanceok kifejezésére, a színezésre, még ott is, hol erre kevesebb szükség van, mint Benka Ilona k. a. énekénél, mégis Benka Ilona k. a. e kedvezőtlen körülmények daczára annyira megnyerte a közönség rokonszenvét, s oly szépen dalolt, hogy a közönség osztatlan tetszésének kifejezésül harsány tapsokkal, mint jól kiérdemelt jutalommal nem fukarkodott.

Ha hallott valaki a berekben, holdvilágos nyári éjjel madárdalt, midőn langy szellő fuvalma lengeti a lombokat, midőn a „sziklapatak csökdossa szelíden a rózsabimbót, a vízszinére leringót,” — úgy fogalma lehet arról, mily szép volt azon „kettős dal” — melyet Mihályi Melán és Lavatka Ilona k. a. kisasszonyok adtak elő. Szívvel jött; szívhez szőtt. Oly kedves hanglejtések vannak benne, s oly egybevágó volt az ének, oly remek ezuttal Adám y Rezső kísérete, hogy az ember szinte haragudott a fülzúgó, viharos tapsokra, melyek febrázták a rózsaszínű illúziókból az andalgó kedélyt.

Borsits Marianna kisasszony, Albusz Frigyes gymnasiumi tanulóval elő adta Karczag Vilmos egy sikerült jelenetét „az ideál” czímmel. Ritkán lehet dilettánsoktól ily átértett, ily szépen kidolgozott és sikerülten előadott piéce-t hallani, mint épen ez volt. Különösen Borsits Mariska k. a. csupa hív, csupa temperamentum volt.

Bár a jól kiemelt szellemességeket, a jelenet eme bijouteriát kellően méltányolni csak a közönségnek nagyon esekély része volt disponálva, — mégis a taps, mely a terem minden zugából felhangzott, tolmácsolója volt a közönségesnek, melyhez a mi gratulációnk is járulnak!

Új, és higgadt, öntudatos fellépése folytán igen rokonszenves jelenség volt Fertig Alajos tanár úr az emelvényen. Kellemes hangú fuvólájából egyikik ama „altmodisch” melódiáknak csalta elő, (le solitaire) melyek egy más korba varázsolják a modern halandót, hol harsnyás urak úszályos helygyekkel lejtik a meauette-t. Kívánatos, hogy gyakrabban gyönyörködtesse a közönséget szép játékaival.

Most jönnek a „fűk”! Ezek közt határozottan az első helyet foglalja el az a két derék, helyes legény, akik Vörösmarty Maróth bánjából adtak elő jelenetét. Benkó István és Rosenthal Ferencz előadása határozottan a sikerültek közé számítható. Mert minden modorosságtól; erőteljes és természetes. Benkó István erőteljes orgánumával, és stentori hangjával jó mimicájával, — Rosenthal Ferencz pedig helyes hangsúlyozásával, hanghordozásával, ügyes érzelmetolmácsolásával járult hozzá a sikerhez, melyhez őszintén gratulálunk!

Löwy Izsó „Rab asszonya” is a sikerültek közé sorolható. Nehéz ugyan egy sokszor hallott, és sokszor igen sikerült alakításokban látott szavalmány, — melyet jóformán könyv nélkül tud már az ember, — úgy előadni, hogy azon megszokott jó előadáson felül némi eredetiséget is tapasztalhatunk; de e nehézséget lo küzdötte Löwy Izsó, s egy oly szavalmat nyújtott, melyet éber figyelemmel, s érdeklődéssel hallgatott végig, — s tapsokkal jutalmazott a közönség.

Ami Vas István „Desperát ur”-át illeti, az már a kevésbé sikerültek niveau-ján áll. Nem tudta eléggé kiaknázni Gabányi örökbecsű szellemi ziporkáit. Hangja hol túlerő, — hol az elhaló lassúságig gyengülő hullámai között ott éktelenkedik az a mindig egyhangon elfuvalozott refrain: „S önök azt hiszik, hogy ez minden?” stb. Legnagyobb hibája a túlzás. Tulságosan kiemelte a sikamiós, pikáns részeket, természetesen a többi rovására. Mozgása a színpadon meglehetősen szegletes. Abban is túlzott, hogy minden végtagját folyton mozgásban tartotta, mi levont a hatásból. — Higgadtabb, átgondoltabb előadás mellett egy oly ügyes arczjátékkal, mint amilyent Vas István produkált, mindig nagyobb hatást lehet elérni, mint amilyen a multkori desperát szavallatának jutott osztályrésztül.

Most még a dalárdának kell az elismerés adóját lerónunk, mert a mult évhez viszonyítva óriási haladást tapasztalhatunk nála. A diszant némi megerősítése után a jobb vegyeskarok között lenne sorozható különösen akkor, ha Adám y R e z s ö karvezető, kinek a haladás köszönhető, — a repertoirt újabb darabokkal egészítené ki, s nem ismételné más ünnepélyen is a koncerten első ízben hallott darabokat.

Ezekben beszámolunk a tanulók hangversenyéről. Mint Albusz Frigyes az alelnök-titkári megnyitásban mondta: iparkodtak jól adni, mi nekik teljes mértékben sikerült, s a szép számmal megjelent közönség bizonyára egy kellemesen eltöltött este emlékével osztott szót. De ha a rendelkezésben magukra hagyták volna a tanulókat, úgy talán a színpad dekorálására, vagy legalább — berendezésére is nagyobb gond lett volna fordítható, s nem kandidált volna ki a tornalétrák minden foka és a spanyolfalak minden rése közül az elnöki czopf!

„Ö.“

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

S Z I K E S A N T A L.

Társ-szerkesztő M I H Á L F I J Ó Z S E F.

Árlejtési hirdetemény

a szarvasi Takarékpénztár által építtetni eirendelt 24000 mm. gabona befogadására alkalmas termény- és áruraktárra vonatkozólag.

A szarvasi Takarékpénztár igazgatósága ezennel írásbeli zárt ajánlati versenytárgyalási hirdet a termény és áruraktári telepen circa 30.000 frt költséggel ezen a tavaszon felépítendő termény és áruraktári épületek vállalatban leendő kiadása tárgyában.

Az írásbeli zárt ajánlatok a vonatkozó árlejtési feltételek értelmében kiállítva 3000 frt készpénz vagy elfogadható értékpapir biztosíték kapcsán legkésőbb 1897 márczius hó 20-ik napja délelőtti 10 órájáig Salacz Ferencz vezérigazgató kezéhez beadandók.

A vonatkozó összes tervrajzok, költségvetés és árlejtési feltételek a Szarvasi Takarékpénztárban márczius 12-től kezdve minden hétköznapon délután 3 órától 5 óráig megtekinthetők.

Az írásbeli zárt ajánlatok az igazgatóság márczius 20-ikán délelőtti 11 órakor tartandó nyilvános ülésében fognak felbontatni.

Az igazgatóság fentartja magának mindenestre a jogot, hogy a benyújtandó ajánlatok közül szabadon választhatal.

A Szarvasi Takarékpénztár igazgatósága.

H I R D E T É S E K.

Vidovszky Károly

békés-csabai telepéről többszörösen kintüntetett csemege szőlő fajokból tavaszi eladásra 3—4-szer permetezett teljesen peronoszpóra mentes egészséges és sima vesszők kaphatók: egy fajból 5 drb 15 kr. 25 drb. 50 kr. 100 drb 1 frt 50 kr. 1000 drb 12 frt. Vegyes csemege fajok név nélkül száza 1 frt, ezre 8 frt. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Dús mellékkeresetot

nyújtunk mindazoknak, kik törvényesen engedélyezett sorsjegyek részletfizetésre való eladásával foglalkozni kívánnak.

Némi tevékenység mellett havonként 150—200 frt könnyen megkereshető.

Ajánlatok czimzendők:

May Elfer és Adler bank és váltó-üzlet. Budapest.

Ház bérbeadás.

Kossuth-utca (piactér) néhai Kondacs Sámuelné szül. Liska Emilia tulajdonát képezett házban 1 bolthelyiség, 1 kis mellékszobával, két lakó szoba, két éléskamara, konyha, pincze és padlásból álló lakás ápril 24-étől fogva bérbe kiadó.

Bérleni szándékozók értekezhetnek Harmati János, hagyatéki gondnoknál.

82 v. — 1897. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 10. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az orosházi kir. járásbírótság 9083—96 számú végzése által az orosházi takarékpénztár javára Rónyai Gábor és neje öcsödi lakosok ellen 2500 frt — kr tőke, ennek 1896 évi május hó 24-ik napjától számítandó 8 % kamatai és eddig összesen 77 frt 25 kr. perköltés követelés erejéig elrendelt kiegészítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1127 frt 50 kr-ra becsült kocsit, lovak, takarmány, baromfi, egy tehén, gazdasági eszközök és felszerelvényekből álló ingóságok, az összes foglaltatott és felülfoglaltatott javára, nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 228—897 hsz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis az öcsödi büdöshalmi dűlőben 1092 sz. tanyán s folytatva öcsödön végrehajtást szenvedettek házánál leendő eszközzésre 1897-ik év márczius hó 19-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kintuzetik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 103. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szarvason, 1897 évi február hó 28-ik napján.

Ho'csy Arnold,
kir. bir. végrehajtó.

Üzlet átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Mikolay Pál féle

fűszer- és vegyesáru

üzletet a mai napon átvettem, s azt a mai kornak megfelelőleg ujonnan berendeztem.

Minden törekvésem oda irányul, hogy pontos kiszolgálás és olcsó árak számítása mellett a n. é. közönség becses pártfogását kiérdemeljem.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, vagyok

Szarvason, 1897. feb. 27-én

mély tisztelettel

Csapó Soma.